

REFERAT Land- og Byudviklingsudvalget (2022-2025) d. 14-12-2023

Mødedato Torsdag d. 14. december 2023 kl. 16:00

Mødested Banehuset, Industrivej 17, 6560 Sommersted

Mødedeltagere Bent Kloster, Bo Morthorst Rasmussen, Preben Holmberg, Allan Emiliussen (Afbud), Cecilie Haaland, Marie Skødt, Jannie Boysen Westergaard

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Evaluering af borgerbudgettering Haderslev og Starup 2023.....	4
Nærdemokrati sammenhængskraft og frivillighed - Afrapportering på projekt.....	6
Nærdemokrati, frivillighed og sammenhængskraft: Program for frivillighedsevent 1. februar 2024..	8
Fordeling af midler til forsamlingshusene 2024.....	10
Anvendelse af midler til forskønnelse 2024.....	12
Model for Årets Lokalsamfund 2024.....	14
Aftaler med Kultur- og Fritidscentre fra 2024.....	15
Kunst i det offentlige rum: Forslag til kunstneriske forløb.....	18
Byggegrunde og byggemuligheder i Haderslev Kommune.....	20
Borgerbudgettering i landdistrikterne 2023.....	23
Afmærkning af natur-/vandrestier.....	25
Gensidig orientering.....	27
Politisk koordinering mellem udvalg.....	29
Underskriftsside.....	30

Punkt 115: Godkendelse af dagsorden

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dagsordenen godkendes

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Godkendt.

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 116: Evaluering af borgerbudgettering Haderslev og Starup 2023

23/6435

Sagsresume

Drøftelse af borgerbudgettering Haderslev og Starup 2023, samt orientering om kommunikationsplan efter afstemningseventet den 22. november i Rådhushallen. Udvalgets drøftelse kan tage udgangspunkt i Teknik og Klimas vurdering af, hvilke positive resultater, udfordringer og fremadrettede overvejelser borgerbudget-processen har affødt.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- borgerbudgettering Haderslev og Starup 2023 drøftes
- orientering tages til efterretning

Sagsfremstilling

Borgerbudgettering i Haderslev og Starup giver borgerne i de to byer mulighed for at få støtte til initiativer og dermed sætte deres aftryk på udviklingen i byerne. Formålet med borgerbudgetteringen er at styrke borgernes medbestemmelse i lokalområdet og underbygge nye fællesskaber og relationer. Processen for borgerbudgetteringen 2023 fremgår af vedlagte bilag.

På baggrund af den afsluttede proces af dette års borgerbudgettering, med afstemningseventet 22. november, peger Teknik og Klima på følgende positive resultater, udfordringer og fremadrettede overvejelser, som udvalgets drøftelse kan tage udgangspunkt i:

Positive resultater:

- Over en fordobling af ansøgninger sammenlignet med sidste år.
- Muligheden for at deltage i borgerbudgetteringen er kendt af flere borgere.
- Afprøvning af dialog og samarbejde i lokalområder om fordelingen af midlerne
- Synliggørelse og videndeling om initiativer i og på tværs af lokalområder
- Flere af projekterne ville muligvis ikke blive igangsat, hvis ikke det var for borgerbudgetteringen.

Udfordringer:

- Modellens frie rammer med så få betingelser som muligt definerer ikke nærmere, om et projekt er tilstrækkeligt offentligt eller ej.
- Teknik og Klima er undervejs i forløbet blevet klar over, at der er behov for at kigge nærmere på, hvilke ansøgere der vil være berettigede til at deltage.
- Borgerbudgetteringen i byerne er først og fremmest en kommunal styret proces og i mindre grad borgerdrevet, som man ser det i landdistrikterne.
- Nogle ansøgere har nemmere ved at samle tilstrækkelig opbakning end andre i forbindelse med afstemningen.
- Byens foreninger har oftest ikke deres medlemmer bosiddende i lokalområdet, modsat i landdistrikterne, hvilket opleves som uretfærdigt i forhold til afstemningen.
- Afstemningen bygger i høj grad på tillid til, at det kun er de stemmeberettigede, der deltager. I et mindre lokalsamfund ved man, hvem der bor i området. Det gør man dog ikke på samme vis i Haderslev.
- Borgerbudgetteringen afstedkommer en indbyrdes konkurrence i lokalområderne, som på den ene side er med til at mobilisere og engagere borgerne, og som på den anden side i nogen grad modarbejder selve formålet med modellen, som er at underbygge nye fællesskaber og relationer. Et samlende fællesråd, som i landdistrikterne, giver bedre forudsætninger for også have en fælles - borgerdrevet – dialog om de forskellige projekter i et lokalområde.
- Det er svært for lokalområder at forstå, at uforbrugte midler fra ét lokalområde ikke kan bruges i andre områder, så flere borgerprojekter kan realiseres.

Overvejelser:

- Bør modellen være mere tydelig omkring, hvornår et projekt er tilstrækkeligt offentligt eller ej?
- Hvordan kan modellen gøres endnu mere demokratisk for at imødekomme de nævnte udfordringer, herunder foreningers mulighed for at mobilisere borgere i lokalområdet?
- Hvordan kan borgerne i byerne få ejerskab til og i højere grad selv drive borgerbudget-processen?
- Bør lokalområdeinddelingen være en anden, f.eks. med færre lokalområder, der kan give mulighed for større fællesskaber?
- Bør der være større grad af kontrol med, hvem der er stemmeberettigede - også selvom kontrollen kan modarbejde ønsket om at have så frie rammer som muligt?
- Er nuværende model håndterbar, såfremt antallet af ansøgninger fordobles eller måske tredobles i 2024?

Kommunikationsplan efter afstemningsevent 22. november

Haderslev Kommune lægger op til tre-fem videofortællinger fra modtagere af årets borgerbudgettering, som offentliggøres drypvis. Videoerne skal fortælle om tankerne bag projektet, hvad deltagelsen allerede nu har gjort for fællesskabet, og hvilke perspektiver man ser for ens lokalområde.

Økonomiske forhold

Der er i budget 2023-2026 afsat 1,000 mio. kr. årligt til borgerbudgettering i Haderslev by og Starup.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Godkendt.

Bilag

Borgerbudget-processen 2023

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 117: Nærdemokrati sammenhængskraft og frivillighed - Afrapportering på projekt

23/3823

Sagsresume

Drøftelse af resultaterne af en intern kortlægning af kommunes arbejde med borgerinddragelse og resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse på tværs af kommunes foreninger.

Udvalget godkendte i foråret et projekt, hvor de indleder deres arbejde med nærdemokrati, frivillighed og sammenhængskraft. Resultaterne af en intern og ekstern undersøgelse ligger nu klar. De viser blandt andet, at kommunens forvaltninger arbejder med borgerinddragelse i forbindelse med udvikling af politikker og politiske projekter. Kommunes foreninger oplever, at det er en udfordring at rekruttere frivillige. Desuden beskriver de et godt samarbejde som foreningsbesøg og at arbejde om projekter i fællesskab.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- det drøftes, hvordan analysens resultater kan anvendes i det videre arbejde med nærdemokrati, sammenhængskraft og frivillighed.

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget skal ifølge styrelsesvedtægten varetage initiativer, der fremmer frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft for borgere, der bor i kommunens landdistrikter og forskellige byer.

Den 9. marts 2023 godkendte Land- og byudviklingsudvalget et projekt, der får viden om og understøtter frivillighed og et velfungerende nærdemokrati i lokalsamfundene rundt i hele kommunen. Projektbeskrivelsen er vedhæftet som bilag 1.

Til udvalgets videre arbejde med nærdemokrati frivillighed og sammenhængskraft er det væsentligt, at udvalget drøfter resultaterne af den interne kortlægning af kommunes arbejde med borgerinddragelse og resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen blandt kommunes foreninger, råd og nævn. Den interne kortlægning findes i bilag 2 og rapporten ”Analyse af spørgeskema om det lokale arbejde og samarbejde i foreningslivet” i bilag 3.

Udvalget vil først blive præsenteret for projektets hovedresultater. Derefter indledes en drøftelse, som blandt andet kommer ind på:

- Ud fra den interne kortlægning, er der så nogle nye inddragelsesformer som udvalget ønsker at afprøve? – hvilke?
- Hvordan ønsker udvalget at understøtte foreningernes udfordringer i forhold til at rekruttere frivillige i forbindelse med generationsskiftet?
- Hvilke muligheder ser udvalget i at understøtte foreningernes arbejde med nye kommunikationsformer?
- Hvordan ønsker udvalget at understøtte foreningers ønsker i forhold til et godt samarbejde?
- Er der nogle af resultaterne som udvalget undrer sig over og/eller finder særligt interessante?

Procedure

- Land- og byudviklingsudvalget 14. december 2023

- Kultur- og Fritidsudvalget 21. december 2023.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Godkendt.

Bilag

Projektbeskrivelse: Nærdemokrati, frivillighed og sammenhængskraft

Intern kortlægning af Haderslev Kommunes arbejde med borgerinddragelse

Analyse af spørgeskema nærdemokrati sammenhængskraft og frivillighed

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 118: Nærdemokrati, frivillighed og sammenhængskraft: Program for frivillighedsevent 1. februar 2024

23/3823

Sagsresume

Orientering om programmet for den frivillighedsaften, som udvalget er vært for den 1. februar 2024. Udvalget godkendte i foråret et projekt, hvor de indleder deres arbejde med nærdemokrati, frivillighed og sammenhængskraft. Som afslutning på projektet gennemføres en frivillighedsaften, der byder på blandt andet på inspirationsoplæg om generationernes lyst og motivation for frivillighed, foreningers kommunikation og synlighed samt en fælles afsluttende drøftelse mellem udvalg og foreninger.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget skal ifølge styrelsesvedtægten varetage initiativer, der fremmer frivillighed, nærdemokrati og sammenhængskraft for borgere, der bor i kommunens landdistrikter og forskellige byer.

Den 9. marts 2023 godkendte Land- og byudviklingsudvalget et projekt, der får viden om og understøtter frivillighed og et velfungerende nærdemokrati i lokalsamfundene rundt i hele kommunen.

Projektet består af tre dele: En intern kortlægning af kommunes arbejde med borgerinddragelse, en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunes foreninger, råd og nævn og en frivillighedsaften. Projektbeskrivelsen er vedhæftet som bilag 1.

I denne sag præsenteres udvalget for programmet for frivillighedsaftenen, som gennemføres den 1. februar 2024 kl. 17.00 – ca. 20.30 i Simmersted Multihus.

Aftenens program understøtter landdistriktspolitikken, som har fokus på at frivillighed, ressourcer og viden skal bringes i spil til gavn for det aktive medborgerskab og fællesskab. Derudover er programmets temaer udvalgt så de afspejler særligt interessante resultater fra spørgeskemaundersøgelsen ”Det lokale arbejde og samarbejde i foreningslivet.

Programmet for aftenen er:

- Velkomst og introduktion til aftenen v/ Bent Kloster formanden for Land- og byudviklingsudvalget
- Det lokale arbejde og samarbejde i foreningslivet v/ forvaltning

Gennemgang af hovedresultaterne af spørgeskemaundersøgelsen

- Generationernes motivation og lyst til frivillighed v/ konsulent Marie Holdt

Konsulenten fra Ingerfair giver et inspirationsoplæg, hvor hun taler om, hvordan generationer motiveres på forskellig vis. Undervejs i oplægget vil hun have en dialog med unge frivillige fra lokalområdet i forhold til deres motivation for det frivillige arbejde.

- Foreningernes kommunikation og synlighed v/ kommunikationskonsulent Jeanette Refstrup

Journalist og kommunikationskonsulent fra Strup & Strup giver et inspirationsoplæg, hvor hun kommer ind på, hvordan man som forening kan arbejde med kommunikation og synlighed som en prioriteret indsats for at nå ud til både eksisterende og potentielt nye frivillige.

- Aftensmad og pause
- Velkommen tilbage indslag – Frivillig fordi jeg ikke kan lade være

Når Sebastian Dorset holder foredrag, misbruger han på det groveste sin baggrund og sine erfaringer inden for stand-up, storytelling og revy til at levere dem med humor og indlevelse.

- Dialog mellem foreningerne v/forvaltning

Forvaltningen faciliterer en åben drøftelse mellem foreningerne for eksempel med udgangspunkt i spørgsmålene:

- Hvad er det mest interessante I tager med hjem fra aftenens inspirationsoplæg?
- Input til initiativer I ønsker at igangsætte hjemme i jeres forening?
- Hvordan kan udvalget understøtte kommunikationen mellem jer og lokalrådets borgere?"

Derudover bliver de deltagende foreninger fortalt om et nyt initiativ, der handler om at brande og synliggøre lokalsamfundet gennem de gode lokale fortællinger.

- Afrunding v/ Bent Kloster, Formand for Land- og Byudviklingsudvalget.

Økonomiske forhold

Udvalget har den 9. marts 2023 afsat 0,120 mio. kr. finansieret via overførte midler fra borgerbudgetteringspuljen Haderslev-Starup.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Godkendt.

Bilag

Projektbeskrivelse:Nærdemokrati, frivillighed og sammenhængskraft

Punkt 119: Fordeling af midler til forsamlingshusene 2024

23/24292

Sagsresume

Beslutning om fordeling af puljemidlerne til forsamlingshusene i landdistrikterne. Udvalget kan eksempelvis beslutte at fastholde samme fordeling af midlerne som i 2022 og 2023, dvs. et fast tilskud til forsamlingshusene og et tilskud til aktiviteter - ud fra en 86/14 %-fordeling.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- en fordeling af puljemidlerne til forsamlingshusene besluttes

Sagsfremstilling

Udvalget udbetaler årligt tilskud fra forsamlingshuspuljen på baggrund af ansøgninger, samt regnskab og beskrivelse af årets arrangementer og aktiviteter. Puljen er i 2024 på 0,344 mio. kr.

Udvalget har i 2022 og 2023 valgt at fordele en større del af budgettet som fast tilskud til forsamlingshusene, svarende til 86 % af budgettet, og en mindre del til aktivitetstilskud, svarende til 14 %.

Udvalget kan beslutte, om udvalget ønsker at bibeholde samme fordeling i 2024, dvs. en 86/14 %-fordeling, svarende til 0,296 mio. i fast tilskud og 0,048 mio. kr. i aktivitetstilskud. Alternativt kan udvalget for eksempel beslutte en 90/10 %-fordeling, svarende til 0,310 mio. kr. i fast tilskud og 0,034 mio. kr. i aktivitetstilskud, jf. afsnittet under økonomiske forhold.

Der er ikke opstillet kriterier for puljen.

Liste over forsamlingshuse fremgår af vedlagte bilag.

Økonomiske forhold

På forsamlingshuspuljen forventes et mindreforbrug på 0,014 mio. kr. i 2023 på tilskud til aktiviteter.

Forsamlingshus pulje (mio. kr.)	Budget 2023	Procent fordeling	Forventet årsforbrug 2023
Fast tilskud	0,277	86%	0,277
Tilskud til aktiviteter	0,045	14%	0,031
I alt	0,322	100%	0,308

Budgettet for 2024 udgør 0,344 mio. kr.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Udvalget besluttede at udmønte midlerne til forsamlingshusene med kr. 300.000 til fordeling blandt forsamlingshusene og kr. 44.000 til en aktivitetspulje.

Bilag

Liste forsamlingshuse

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 120: Anvendelse af midler til forskønnelse 2024

23/24292

Sagsresume

Beslutning om, hvad forskønnelsesmidlerne i 2023 skal bruges til. Haderslev Kommune

uddeler årligt et beløb på 0,050 mio. kr. til forskønnelse i landdistrikter og centerbyer. Land- og Byudviklingsudvalget anbefaler over for Teknik- og Klimaudvalget, hvilket formål

forskønnelsesmidlerne skal bruges til. De 0,050 mio. kr. er afsat under Teknik- og

Klimaudvalget.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Land- og Byudviklingsudvalget anbefaler over for Teknik- og Klimaudvalget, at

- det besluttet, hvilket formål forskønnelsesmidlerne skal bruges til
- samtlige 0,050 mio. anvendes til udmøntning uden kåring af bedste projekt

Sagsfremstilling

Der er under Teknik- og Klimaudvalget afsat 0,050 mio. kr. årligt til forskønnelse. Der er

tradition for, at Land- og Byudviklingsudvalget udmønter midlerne til forskønnelse i landdistrikterne og centerbyerne.

Land- og Byudviklingsudvalget kan blandt andet drøfte en prioritering af midlerne ud fra

følgende eksempler:

- Forskønnelse af grønne områder og fællesarealer
- Forbedringer af biodiversiteten i landdistrikterne
- Renere natur og bekæmpelse af affald i naturen

Midlerne kan i den forbindelse også bruges til eksempelvis lokale oplysningskampagner eller arrangementer om biodiversitet, ren natur mv.

Forskønnelsesmidler er i 2019-2023 gået til følgende tiltag:

2019: Påskeliljeløg. Tiltaget resulterede i mange fælles projekter i landdistrikterne, hvor borgerne lagde frivillige timer i udplantningen.

2020: Genforeningstræer. Midlerne blev suppleret af Landdistriktsudvalget selv og Fonden for Træer og Miljø. For midlerne blev der indkøbt et større antal genforeningstræer.

2021: Blomsterfrø samt arrangement om biodiversitet på Gram Slot.

2022 og 2023: Blomsterfrø. Deltagelse fra både landdistrikter, skoler, børnehaver og Grundejerforeninger.

Landdistrikterne får del i forskønnelsesmidlerne ved at indsende en ansøgning til forvaltningen.

Økonomiske forhold

Der er afsat 0,050 mio. kr. til forskønnelse under Teknik- og Klimaudvalget.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023
- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Indstillingen godkendt, idet udvalget anbefaler overfor Teknik- og Klimaudvalget at forskønnelsesmidlerne på kr. 50.000 udmøntes til blomsterfrø i landdistrikter og centerbyer.

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 121: Model for Årets Lokalsamfund 2024

22/23951

Sagsresume

Beslutning om model for Årets Lokalsamfund 2024. Haderslev Kommune kårer hvert år Årets Lokalsamfund. Udvalget beslutter på baggrund af dette års kåring, hvilken model der skal gælde for 2024, herunder kriterier, sammensætning af dommerkomité og kåringsarrangement.

Beslutningskompetencen ligger hos Land-og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- model for Årets Lokalsamfund 2024 besluttet.

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune har siden 2009 kåret Årets Lokalsamfund og dermed anerkendt det store frivillige arbejde i landdistrikterne. Modellen har de seneste år været den samme, det vil blandt andet sige samme kriterier for at kunne ansøge, en dommerkomité, der udvælger en vinder, og et kåringsarrangement, der finder sted hos vinderen. Kriterier, procesbeskrivelse og ansøgningsskema er vedlagt som bilag.

Udvalget kan blandt andet drøfte og beslutte:

- processen, herunder måden ansøgningerne bliver bedømt på og selve kåringen
- kriterier, hvor ansøger i dag skal forholde sig til de fire temaer i landdistriktspolitikken (Strategisk planlægning, Boliger og bosætning, Samskabelse, dialog og samarbejde på tværs og Synliggørelse af det gode liv i landdistrikterne)
- sammensætning af dommerkomitéen
- synliggørelse af Årets Lokalsamfund
- præmien, som i dag er på de 0,025 mio. kr. samt reklamemateriale

Økonomiske forhold

Der er afsat 0,025 mio. kr. til præmie og 0,009 mio. kr. til øvrige udgifter i forbindelse med Årets Lokalsamfund.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Udvalget besluttede at fastholde den nuværende model for Årets Lokalsamfund, idet dommerudvalgets sammensætning fastlægges på et senere møde.

Bilag

Årets Lokalsamfund 2023

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 122: Aftaler med Kultur- og Fritidscentre fra 2024

22/23180

Sagsresume

Behandling af aftaler gældende fra 2024 for de syv Kultur- og Fritidscentre i Haderslev Kommune.

Beslutningskompetencen ligger i Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- drifts- og ydelsesaftale for Skrydstrup godkendes
- drifts- og ydelsesaftale for Oksenvad godkendes
- drifts- og ydelsesaftale for Jegerup godkendes
- allonge for Vedsted godkendes
- forlængelse af eksisterende aftale for Arnum godkendes
- ydelsesaftale for Simmersted godkendes
- forlængelse af eksisterende aftale for Grethjerghus godkendes

Sagsfremstilling

Samarbejdsaftalerne med Kultur- og Fritidscentre er efter ønske fra udvalget løbende forlænget, så aftalerne udløber samtidigt. Det har dermed nu været muligt at forholde sig til alle aftaler samtidigt ved udløb. Eneste undtagelse er Fælleshuset Vedsted, hvis aftale udløber i år 2040.

Land- og Byudviklingsudvalget godkendte d. 12. oktober 2023 ny model for de kommende aftaler med Kultur- og Fritidscentre i Haderslev Kommune.

Dette handler i hovedtræk om at fokus ved centrene er på aktiviteter og mindre på administration, lige som at sikre en forholdsvis ligelig fordeling af midlerne mellem centrene.

Yderligere ses af bilaget referat fra udvalgsrådet d. 12. oktober.

På ovenstående baggrund og ud fra dialog med centrene, er der forhandlet aftaler på plads med centrene.

For de kommunale centre gælder:

- Der indgås nye drifts- og ydelsesaftaler med de kommunale centre i Skrydstrup, Oksenvad og Jegerup pr. 1. januar 2024.
- Den eksisterende aftale med Fælleshuset i Vedsted udløber først i 2040, hvorfor der i stedet indgås aftale om en allonge pr. 1. januar 2024 som indeholder den samme fælles baggrund og formål som de øvrige centre forpligter sig til i deres nye aftaler. Allongen udløber samtidig med den eksisterende aftale.
- I Arnum forlænges den eksisterende aftale med tre måneder, idet der pågår organisations- og vedtægtsarbejde, som skal ligge til grund for en ny aftale.
En ny aftale forventes forelagt til behandling i Land- og Byudviklingsudvalget i marts måned.

For de selvejende centre gælder:

- Der indgås ny ydelsesaftale med det selvejende center Multihuset i Simmersted pr. 1. januar 2024.
- I Gretbjerghus har Halk-Hejsager Beboerforening modtaget en bevilling til nedrivning af hovedbygningen. Dette forventes udført første halvår 2024.
Den eksisterende aftale forlænges derfor i seks måneder. En ny aftale forventes forelagt til behandling i Land- og Byudviklingsudvalget i juni måned.

De nye aftaler udløber samtidig den 31. december 2026 – dog undtagen Vedsted som udløber i 2040.

Der er vedlagt følgende bilag:

- Bilag 1 – Skrydstrup ny aftale
- Bilag 2 – Oksenvad ny aftale
- Bilag 3 – Jegerup ny aftale
- Bilag 4 – Vedsted allonge
- Bilag 5a – Arnum forlængelse
- Bilag 5b – Arnum eksisterende aftale
- Bilag 6 – Simmersted ny aftale
- Bilag 7a – Gretbjerghus forlængelse
- Bilag 7b – Gretbjerghus eksisterende aftale
- Bilag 8 - Referat fra udvalgs mødet d. 12. oktober

Økonomiske forhold

Det samlede budget til de to selvejende centre Gretbjerghus og Fælleshuset Simmersted samt de fire kommunale centre i Arnum, Skrydstrup, Oksenvad og Jegerup er på 1,2 mio. kr. i 2024. Beløbet vil årligt blive fremskrevet med kommunens gennemsnitlige pris- og lønfremskrivning.

Procedure

Land- og Byudviklingsudvalget den. 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Indstillingen godkendt.

Bilag

Bilag 1 - Skrydstrup Kultur- og Fritidscenter - aftale fra 2024

Bilag 2 - Oksenvad Landdistrikts Aktivitetscenter - aftale fra 2024

Bilag 3 - Jegerup Fritids- og Kulturcenter - aftale fra 2024

Bilag 4 - Allonge for aftale angående Fælleshuset i Vedsted

Bilag 5a - Arnum - Midlertidig forlængelse af partnerskabsaftale

Bilag 5b - Partnerskabsaftale med Arnum Gl. Skole 2020 - 2023.pdf

Bilag 6 - Simmersted Multihus - Ydelsesaftale fra 2024

Bilag 7a - Gretbjerghus - Midlertidig forlængelse af eksisterende aftale

Bilag 7b - Gretbjerghus - Underskrevet overdragelsesdokument Halk Gl. Skole

Bilag 8 - Referat fra udvalgmøde d. 12. oktober 2023

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 123: Kunst i det offentlige rum: Forslag til kunstneriske forløb

23/24225

Sagsresume

Beslutning om igangsættelse af ét eller flere kunstneriske forløb i lokalområder i Haderslev Kommune. Land- og Byudviklingsudvalget har besluttet at arbejde med kunst i det offentlige rum, som kan understøtte og udvikle lokalområderne i kommunen. Forvaltningen har i samarbejde med Kunsthal 6100 udarbejdet forslag til fire kunstneriske forløb, der kan tilbydes til lokalsamfundene. Forløbene evalueres via interviews med de deltagende borgere. Udvalget kan bruge evalueringen til at tage stilling til en eventuel fortsættelse af indsatsen med kunst i det offentlige rum.

Beslutningskompetencen er hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller at

- udvalget peger på ét eller flere kunstneriske forløb til igangsættelse i lokalområder i Haderslev Kommune.
- udvalget tager stilling til, om der skal igangsættes et dokumentationsforløb i forbindelse med de kunstneriske forløb.
- udvalget tager stilling til hvordan de kunstneriske forløb tilbydes til lokalområderne.
- udvalget anviser finansiering af det/de valgte forløb.

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget drøftede på mødet 21. september 2023 mulighederne for at arbejde med kunst i det offentlige rum. Udvalget besluttede at bede forvaltningen om at komme med oplæg til hvordan der kan arbejdes med kunst i det offentlige rum.

Forvaltningen har sammen med Kunsthal 6100 udarbejdet fire forslag til kunstneriske forløb, hvor kunsten sætter fokus på fællesskaber i lokalområder:

- 1) Kunst i lokalområdet
- 2) Madfællesskab
- 3) En fortælling om os
- 4) Undersøgelse af et potentiale

Forløbene kan blandt andet tilbydes lokalområderne på følgende måder:

- 1) Motiveret ansøgning fra lokalområderne
- 2) Udpegning ud fra kriterier om hensyn til lokalområdernes ressourcer og styrker
- 3) Lodtrækning blandt lokalområderne

Der laves en evaluering af forløbene, som fremlægges for udvalget. Udvalget kan med baggrund i evalueringen tage stilling til en eventuel fortsættelse af indsatsen med kunst i det offentlige rum. Herudover kan der tilvælges dokumentation af forløbene i form af fotos eller film til brug for formidling og inspiration til borgerne i kommunen.

Læs uddybende om kunstforløbene, mulighederne for at tilbyde forløbene til lokalområderne, samt evaluering og mulig dokumentation, i bilag 1.

Økonomiske forhold

Udgiften til ét af de kunstneriske forløb er 0,050 mio. kr. Udgiften til professionel dokumentation er 0,020 mio. kr. per forløb.

Udgifterne til de kunstneriske forløb og dokumentation kan finansieres af udvalgets egen pulje under landdistriktspuljen, hvor der er afsat 0,150 mio. kr. i 2022 og 0,100 mio. kr. i 2023.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Udvalget igangsætter to kunstprojekter til ialt kr. 100.000, som finansieres gennem udvalgets egne midler under Landdistriktspuljen.

Udvalget prioriterer Kunstprojekterne 1 og 3 og ønsker at de lokalsamfund der kan søge kunstprojekterne, er placeret på og ved Hærvejen. Dokumentation løses af det enkelte projekt.

Bilag

Kunst i lokalområdet: Forslag til fire kunstneriske forløb

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 124: Byggegrunde og byggemuligheder i Haderslev Kommune

23/24127

Sagsresume

Drøftelse af udvalgets muligheder for at understøtte et bredt og varieret udbud af byggegrunde og byggemuligheder i Haderslev Kommune – og dermed understøtte udmøntningen af Bosætningspolitikken og målsætningen om 500 flere indbyggere i 2030.

Kommuneplanlægning, udbud og salg af byggegrunde håndteres primært i henholdsvis Teknik- og Klimaudvalget, Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen, men Land- og Byudviklingsudvalget kan på flere parametre understøtte dette arbejde, f.eks. via dialog med landdistrikterne om behov og muligheder samt aktiv anvendelse af landsbyfornyelsespuljen.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at:

- udvalgets muligheder for at understøtte et bredt og varieret udbud af byggegrunde og byggemuligheder i Haderslev Kommune drøftes

Sagsfremstilling

Haderslev Kommunes Bosætningspolitik, herunder målsætningen om 500 flere indbyggere i 2030, afføder en lang række tiltag. I denne sag drøftes Land- og byudviklingsudvalgets muligheder for at understøtte et bredt og varieret udbud af byggegrunde og byggemuligheder i Haderslev Kommune.

I flere af kommunens byer og landsbyer findes der i dag ledige byggegrunde i enten privat eller kommunalt regi, men der findes også landsbyer, som via landsbyafgrænsningen ”kun” kan opnå byggemuligheder via nedrivning, omdannelse eller ”huludfyldning”.

Kommuneplanlægning, udbud og salg af byggegrunde håndteres primært i henholdsvis Teknik- og klimaudvalget, Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen, men Land- og Byudviklingsudvalget kan på flere parametre understøtte dette arbejde - nedenfor oplistes eksempler som udvalgets drøftelse kan afsæt i:

Kommuneplanlægning

Udvalget kan aktivt bidrage til kommuneplanlægningen, der er forankret i Teknik- og Klimaudvalget, med henblik på at understøtte udpegning af arealer til boligudvikling og derigennem sikre byggegrunde og byggemuligheder. Et godt eksempel herpå er Land- og Byudviklingsudvalgets aktive deltagelse i arbejdet med landsbyafgrænsninger, hvilket har skabt byggemuligheder i stortset alle kommunens landsbyer.

Landsbyfornyelsespuljen

Via landsbyfornyelsespuljen – hvor der er 60 procent refusion fra staten - har udvalget mulighed for at forskønne og omdanne eksisterende landsbyer med maksimalt 4.000 indbyggere via helt eller delvis finansiering af opkøb og/eller nedrivning af nedslidte ejendomme. Disse muligheder anvendes allerede, men følgende elementer kan potentielt skærpes:

- Prioritering af tilskud til nedrivninger hvor der efterfølgende etableres byggegrunde/byggemuligheder
- Øget brug af landsbyfornyelsespuljen til kommunale opkøb af ejendomme med henblik på efterfølgende nedrivning og udbud som byggegrund(e)
- Øget fokus på tvangsauktioner og opsøgende dialog med ejere af ejendomme med henblik på opkøb og nedrivning

Byfornyelsesmidler

Haderslev Kommune har ansøgt om og fået andel i den statslige udgiftsramme til fornyelse af bymidter i 2022 og 2023 og har i alt fået tilsagn på 1,012 mio. kr. til byer med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere (Vojens). For at kunne modtage den fulde refusion på 1,012 mio.kr. skal der som minimum afsættes 0,675 mio. kr. i Haderslev kommune (40% af udgiften). I lighed med Landsbyfornyelsespuljen kan der via byfornyelsesmidler prioriteres midler til helt eller delvis finansiering af opkøb og/eller nedrivning af nedslidte ejendomme.

Bosætterhuse

I Haderslev Kommunes Bosætningspolitik fremgår det, at potentialet ved møblerede bosætterhuse lokalt i hele kommunen skal undersøges, således man som tilflytter har mulighed for at bo til leje i en prøveperiode. Land- og Byudviklingsudvalget kan indgå i dette arbejde, bl.a. i relation til (juridisk) konstruktion, dialog med lokalsamfund og evt. (med)finansiering via udvalgets forskellige puljer.

Den nære dialog med landdistrikterne

Land- og Byudviklingsudvalget har løbende dialog med landdistrikterne og dermed en unik mulighed for at drøfte behov og muligheder for etablering/salg af private såvel som kommunale byggegrunde og byggemuligheder i de enkelte landsbyer. Dette kan blandt andet danne afsæt for eksempel opkøb via landsbyfornyelsespuljen, kontakt til forvaltning i relation til myndighedsbehandling/planlægning eller anbefalinger til Økonomiudvalget om for eksempel opkøb, udbudspriser og prioritering af grundkapital.

Understøtte branding og bosætningstiltag

Haderslev Kommune iværksætter løbende diverse bosætningstiltag – primært i regi af Vækst- og Udviklingsudvalget - der bredt dækker kommunens byer og landsbyer. Land- og Byudviklingsudvalget kan understøtte denne indsats via eksempelvis:

- Videregivelse af lokale input og anbefalinger til bosætningstiltag i regi af Vækst- og Udviklingsudvalget
- Økonomisk støtte til bosætningstiltag i landdistrikter i regi af Vækst- og Udviklingsudvalget, f.eks. via Landdistriktspuljen
- Igangsætning af supplerende bosætningstiltag i regi af Land- og Byudviklingsudvalget, f.eks. det netop vedtagne pilotprojekt om branding af landdistrikter eller understøttelse af erfaringsudveksling landdistrikterne imellem

Juridiske aspekter

Kommunalfuldmagten er den juridiske ramme for kommunal byggemodning og salg af grunde. Principperne om økonomisk forsvarlig forvaltning og kravet om at agere på markedsvilkår skal derfor iagttages.

Det betyder konkret, at prisen på en byggegrund skal svare til markedspris uanset at byggemodningsomkostningerne er lavere. Hvis det efter en periode viser sig et fald i markedsprisen, enten generelt eller konkret for det pågældende område, er det lovligt at sælge med et tab.

Det betyder også, at en kommune ikke lovligt kan byggemodne eller opkøbe ejendomme med henblik på videresalg, hvis der er udsigt til at videresalg medfører et tab.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Udvalget anbefaler en drøftelse af udbuddet af eksisterende byggegrunde i landdistrikterne og sådan at disse overvejes udbudt med udgangspunkt i nye ønsker og formål - fx rækkehusbyggeri. Udvalgets beslutning fremsendes til Økonomiudvalget.

Udvalget ønsker herudover at drøfte de eksisterende byggegrunde med lokalsamfundene for at sikre at grundene fremtræder mest mulig salgbar.

Bilag

Oversigt boliger til salg - kort

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 125: Borgerbudgettering i landdistrikterne 2023

23/24129

Sagsresume

Orientering om borgerbudgettering i landdistrikterne i 2023, hvor alle 29 landdistrikter nu har udvalgt de projekter, som de ønsker borgerbudgetmidlerne skal bruges til. Hovedparten af projekterne vedrører anlæg (shelter, bålhytte mv.). Der er dog færre anlægsprojekter i år samt flere naturprojekter (blomsterfrø, træer mv.) sammenlignet med tidligere år.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Alle 29 landdistrikter har deltaget i borgerbudgetteringen i 2023. Landdistrikterne har fået 0.050 mio. kr. til rådighed, som de har prioriteret til udvalgte projekter. Udvælgelsen er foregået ved lokale afstemninger, typisk arrangeret af borgerforeningerne. Alle landdistrikter deltog også i de to foregående års borgerbudgettering.

De udvalgte projekter fordeler sig således:

- 52 - anlæg (varmepumper, telt, hjertestarter, Shelter, bålplads, julelys etc.)
- 16 - vedligeholdelse (toiletter, ejendomsskat, renovering, byforskønnelse)
- 1 - markedsføring (stítavler, sponsorevæg, klubtøj, juletræer)
- 11 - aktiviteter (kursus, foredrag, fællesspisning)
- 12 - natur (træer, stier, grus, blomsterfrø)
- 2 - øvrige (drift, undersøgelse om energi, kunst)

I bilag 1 fremgår de forskellige typer projekter sammenlignet med foregående år. Set over hele borgerbudget-perioden (2021-2023) dominerer de projekter, som kan betegnes som anlæg. Der er dog færre anlægsprojekter i år samt en stigning i projekter omkring vedligehold. Naturprojekter er færre end sidste år - dog er der tale om større projekter end tidligere år.

For at deltage og få del i midlerne har landdistrikterne skullet efterleve følgende kriterier, vedtaget af udvalget:

1. Hvert landdistrikt får, efter anmodning, tildelt et beløb fra kommunens borgerbudgetmidler.
2. Beløbet må bruges efter eget ønsket til realisering af projekter i lokalsamfundet, dog ikke til erhvervsstøtte.
3. Alle borgere i det konkrete lokalsamfund skal have mulighed for at involvere sig, komme med projektforslag og deltage i afstemning om, hvilke projekter der skal gennemføres.
4. Den lokale borgerforening er tovholder på processen.
5. Kan indeholde mindre driftsopgaver, dog ikke løn

Udvalget behandler i februar-mødet kriterierne samt fordeling af midlerne og tidsplan for borgerbudget-processen 2024.

Økonomiske forhold

Der er i budget 2023-2026 afsat 1,446 mio. kr. pr. år til afviklingen af borgerbudgetteringen i landdistrikterne.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Godkendt.

Bilag

Status på borgerbudgettering 2023

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 126: Afmærkning af natur-/vandrestier

22/20715

Sagsresume

Orientering om prisseksempler for opsætning af skilteafmærkning på natur-/vandrestier. Udvalget blev den 9. marts 2023 orienteret omkring stier og adgang til kommunens naturpotentialer og ønskede på den baggrund prisseksempler for afmærkning af to natur-/vandrestier. Forvaltningen har derfor udarbejdet to prisseksempler for henholdsvis et stiforløb ved Gelså samt et eksempel i og omkring Bevtoft.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Udvalget blev den 9. marts 2023 orienteret omkring stier og adgang til kommunens naturpotentialer. I den forbindelse ønskede udvalget to prisseksempler på natur-/vandrestier udstyret med standardskilte for stiafmærkning, se bilag 1.

Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet to eksempler på, hvordan man kan afmærke to konkrete stiforløb, og hvad det vil koste overslagsmæssigt at afmærke stierne med fysiske skilte. Forslagene er i overensstemmelse med reglerne for afmærkning af stier, som også forløber delvis langs offentlig vej.

Eksempel 1 (Gelså) er en sti som tidligere har været afmærket med skilte. Ruten forløber i det fredede område omkring Gelså. Der er bl.a. mulighed for at starte en ca. 4 km lang rundtur ved landevejen ved Skt. Thøgers Kapel eller ved rasteplassen ved Enderupskov. Stien er et resultat af en fredning af Gelsådalen i 1983. I fredningen står der, at der skal være en sti gennem det fredede areal. En del af stien forløber på Naturstyrelsens areal og er forbundet med de øvrige stier i Stensbæk plantage, og dele af stiforløbet vil desuden være en del af vandreruten "Camino Frøs Herred".

Afmærkning af stiforløbet, inkl. opsætning, forventes samlet set at andrage ca. 25.000 kr.

Ruten omfatter i alt 26 skilteafmærkninger, hvoraf 6 afmærkninger er på private arealer. I eksemplet er der afmærket i begge retninger, og stien forløber delvis på offentlige vej- og stiarealer og på private arealer.

Oversigtskort med angivelse af stiforløbet er vedlagt som bilag 2.

Eksempel 2 (Bevtoft) er et projekt som en gruppe sti-interesserede arbejder med under Borgerforeningen i Bevtoft. Stien er en rundtur i og omkring Bevtoft by og Gelså på eksisterende stier og veje. Ruten er ca. 4,5 km lang. Udover et ønske om at få stien afmærket, arbejder stigruppen i Bevtoft med at opsætte 3 kort med forslag ruter rundt i Bevtoft by.

Afmærkning af stiforløbet, inklusive opsætning, forventes samlet set at andrage ca. 65.000 kr.

Ruten omfatter i alt 64 skilteafmærkninger, hvoraf 6 afmærkninger er på private arealer. I eksemplet er der afmærket i begge retninger, og stien forløber primært på offentlige vej- og stiarealer.

Oversigtskort med angivelse af stiforløbet er vedlagt som bilag 3.

Bilag 4 indeholder eksempler på godkendt stiafmærkning anvendt i prisoverslagene.

I ovenstående eksempler kan udgiften reduceres ved at foreningen selv etablerer stitavlerne på arealerne der er privatejet. Derudover kan udgiften til skilte reduceres yderligere ved at der kun vejvises i én retning. I de nævnte eksempler vejvises

der i begge retninger.

Der kan være mulighed for at søge fonde og tilskud til afmærkning af stier. Det kunne f.eks. være tilskud fra ”Spor i landskabet”, Hjertestier, Nordeafonden, Trygfonden eller lignende. På Naturstyrelsens areal kan det undersøges om der er mulighed for hjælp derfra.

For hver enkelt sti vil der skulle laves aftale om fremtidig vedligeholdelse af sti og afmærkning. Ved det konkrete eksempel 1 ved Gelså forestår kommunen allerede slåning af dele af stien som følge af fredningen.

Juridiske aspekter

Den skitserede opsætning af skilte kan kræve tilladelse fra lodsejer. Der er ikke taget kontakt til lodsejere. Inden en stiafmærkning evt. kan opsættes, skal det sikres at der lovligt kan opsættes skilte i forhold til ejerforhold og eventuelle anden lovgivning.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Udvalget ønsker en sag til beslutning på næste udvalgmøde om afmærkning af stier og ruter, der sikrer involvering af landdistrikterne.

Bilag

LBU dagsordenspunkt 9. marts 2023

Kort over sti ved Gelsådalen

Kort over sti ved Bevtoft

Eksempel på afmærkning

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 127: Gensidig orientering

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Referat fra styregruppemøde – udviklingsplan for Vojens 8. november 2023

Referat er vedlagt.

Plan for udvalgets dialogmøder 2024 og 2025

Udvalget besluttede 12. oktober 2023, at udvalget ønsker at inddrage lokalsamfundene i forhold til dialogmødernes indhold, således at møderne samskabes mellem udvalg og lokalsamfund.

Teknik og Klima aftaler således indhold med besøgs-klyngerne/landdistrikterne i god tid før dialogmøderne. Eksempel på emne er bosætning, f.eks. velkomst af tilflyttere og synliggørelse af lokalsamfundet. Emnerne skal desuden være vedkommende og relevante for besøgs-klyngerne. Teknik og Klima koordinerer indholdet med facilitatoren til dialogmøderne.

Overordnet plan for dialogmøderne medsendes kommunes december-nyhedsbrev til landdistrikterne, inden der i det nye år tages direkte kontakt til besøgs-klyngerne med henblik på at aftale indholdet.

Revideret årshjul for 2024 og 2025 inklusive foreløbige mødesteder er vedlagt. Årligt fællesmøde med dialogpartnere planlægges på senere tidspunkt og fremgår derfor ikke af årshjulet.

Hærvejen

Haderslev Kommune er i blandt 15 kommuner, som har besluttet at gå aktivt ind i udviklingen af Hærvejen og derved samarbejde med Sekretariatet Udvikling Hærvejen. Udvikling Hærvejen har i september 2023 åbnet op for at søge ind i fire Udstillingspladser, herunder to bypladser og to naturpladser, som skal placeres nær Hærvejens vandre- eller cykelrute.

Haderslev Kommune, herunder Teknik og Klima og Børn og Kultur, har i tæt samarbejde med Tørning Mølle ansøgt om en naturplads ved Tørning Mølle og er blevet tildelt Udstillingspladsen ved Tørning Mølle. De fire ”vindere” af Udstillingspladserne langs Hærvejen er:

Aabenraa: Padborg: byplads.

Haderslev: Tørning Mølle: naturplads

Ikast-Brande: Nørre Snede: byplads

Brønderslev: Klokkeholm: byplads/naturplads

Kriterierne for Udstillingspladsen samt ansøgningen for naturpladsen ved Tørning Mølle er vedlagt.

Se evt. også video fra Udvikling Hærvejen: [Udvikling Hærvejen på LinkedIn](#)

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Godkendt.

Bilag

Referat fra styregruppemøde d. 8. november 2023

Årshjul LBU 2022-2025

Karakteristik for udstillingsplads

Udstillingsplads ansøgning Haderslev Kommune

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 128: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Formanden orienterede om samarbejdet med andre udvalg vedrørende kommuneplan og kommende dialogmøder.

Afbud Allan Emiliussen

Punkt 129: Underskriftsside

Sagsresume

Land- og Byudviklingsudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".

Afbud Allan Emiliussen